

АДМІНІСТРАТИВНО-ДОЗВІЛЬНА ПРОЦЕДУРА У СФЕРІ БУДІВНИЦТВА ЯК ІНСТРУМЕНТ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ТА ЦИФРОВІЗАЦІЇ ДОЗВІЛЬНОЇ СИСТЕМИ В УКРАЇНІ

ADMINISTRATIVE PERMITTING PROCEDURE IN THE CONSTRUCTION SECTOR AS A TOOL OF PUBLIC ADMINISTRATION AND DIGITALIZATION OF THE PERMITTING SYSTEM IN UKRAINE

Новак Н.П., д.ю.н., д.е.н.,
старший дослідник, професор

Херсонський інститут ВНЗ «Міжнародна академія управління персоналом»
ORCID ID: 0000-0002-9929-1391

Підберезних І.Є., д.ю.н., професор, професор

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
ORCID ID: 0000-0001-9906-4327

Риженко І.М., к.ю.н., доцент, професор

Одеський державний університет внутрішніх справ
ORCID ID: 0000-0002-9208-2132

Педан А.І., к.ю.н., науковий співробітник,
заступник директора

Науково-дослідний інститут морського і космічного права
ORCID ID: 0009-0008-0196-8298

У статті розкрито наукові положення щодо адміністративно-дозвільної процедури у сфері будівництва як невід'ємну складову публічного адміністрування, що забезпечує впорядкованість, законність і передбачуваність дій органів влади та суб'єктів господарювання. Визначено, що процедура є нормативно закріпленим порядком здійснення юридично значущих дій, спрямованих на реалізацію прав, свобод і законних інтересів учасників правовідносин. Зазначено, що дозвіл виступає одним із ключових способів правового регулювання, який поєднує свободу волевиявлення суб'єктів з обов'язком держави забезпечувати належний контроль і дотримання вимог безпеки. Розкрито особливості дозвільних проваджень як інструменту державного регулювання, який встановлює порядок видачі, переоформлення чи анулювання документів дозвільного характеру у сфері господарської та містобудівної діяльності. Підкреслено значення принципів прозорості, рівності, обґрунтованості, недискримінації, відкритості та правової визначеності, що є основою ефективного публічного адміністрування. Визначено роль адміністративних органів у забезпеченні контролю за дотриманням будівельних норм, правил і вимог містобудівної документації, а також у запобіганні самочинному будівництву. Особливо акцентовано на впровадженні механізмів «єдиного вікна», «єдиного офісу» та принципу мовчазної згоди, що спростили взаємодію між бізнесом і владою, зменшили бюрократичні бар'єри та підвищили ефективність прийняття управлінських рішень. Висвітлено значення цифровізації у функціонуванні дозвільної системи, зокрема запровадження Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва, що забезпечила прозорість, відкритість і доступність адміністративних послуг. Наголошено, що сучасна дозвільна модель поєднує контрольні, сервісні та регуляторні функції, спрямовані на гармонізацію приватних і публічних інтересів. Адміністративно-дозвільна процедура у сфері будівництва є комплексною системою правових, організаційних та технологічних інструментів, покликаною забезпечити ефективне функціонування будівельної галузі, розвиток підприємництва та утвердження принципів належного врядування і правової держави.

Ключові слова: адміністративна процедура, будівництво, дозвільна система, дозвільні документи, дозвільні провадження, законність, контроль, мовчазна згода, публічне адміністрування, правове регулювання, прозорість, цифровізація.

The article provides a systematic analysis of the administrative permitting procedure in the construction sector as an integral component of public administration that ensures the orderliness, legality, and predictability of actions taken by public authorities and business entities. It is defined that the procedure represents a normatively established order of performing legally significant actions aimed at realizing the rights, freedoms, and legitimate interests of participants in legal relations. It is noted that permission serves as one of the key methods of legal regulation, combining the freedom of will of the subjects with the state's obligation to ensure proper control and compliance with safety requirements. The article reveals the features of permitting proceedings as an instrument of state regulation, which determines the procedure for issuing, reissuing, or revoking authorization documents in the sphere of economic and urban planning activities. Emphasis is placed on the importance of the principles of transparency, equality, reasonableness, non-discrimination, openness, and legal certainty, which constitute the foundation of effective public administration. The role of administrative bodies in ensuring compliance with construction norms, rules, and urban planning documentation, as well as in preventing unauthorized construction, is defined. Special attention is given to the introduction of the "single window," "one-stop office," and "tacit consent" mechanisms, which simplified the interaction between business and government, reduced bureaucratic barriers, and improved the efficiency of decision-making processes. The significance of digitalization in the functioning of the permitting system is highlighted, particularly the implementation of the Unified State Electronic System in the Construction Sector, which enhanced transparency, openness, and accessibility of administrative services. It is emphasized that the modern permitting model combines control, service, and regulatory functions aimed at harmonizing private and public interests. The administrative permitting procedure in the construction sector is presented as a complex system of legal, organizational, and technological instruments designed to ensure the effective functioning of the construction industry, the development of entrepreneurship, and the consolidation of the principles of good governance and the rule of law.

Key words: administrative procedure, construction, control, digitalization, legal regulation, lawfulness, permitting documents, permitting proceedings, permitting system, public administration, transparency, tacit consent.

Вступ. Адміністративно-дозвільна процедура у сфері будівництва є важливим інструментом публічного адміністрування, який забезпечує впорядкованість, законність і прозорість у взаємовідносинах між державою, суб'єктами господарювання та громадянами. Вона регулює порядок надання дозволів, ліцензій та інших доку-

ментів дозвільного характеру, необхідних для здійснення будівельної діяльності, забезпечуючи баланс між контролем держави та свободою підприємництва. Правова регламентація дозвільних процедур у цій сфері спрямована на гарантування безпеки, дотримання будівельних норм і екологічних вимог, а також на запобігання самочинному будівництву.

Сучасна дозвільна система у сфері будівництва в Україні сформована під впливом принципів належного врядування, які передбачають законність, рівність, доступність, відкритість і підзвітність діяльності органів публічної влади. Вона базується на взаємодії між органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування та суб'єктами господарювання, що здійснюється в межах нормативно визначених процедур. Значну роль у її функціонуванні відіграють механізми «єдиного вікна» та «мовчазної згоди», що дозволили спростити адміністративні процеси, зменшити корупційні ризики й підвищити ефективність прийняття управлінських рішень. Завдяки впровадженню таких інструментів дозвільна система стала більш орієнтованою на потреби громадян і бізнесу, набуваючи сервісного характеру.

Водночас дозвільні процедури у сфері будівництва залишаються складним і багаторівневим явищем, яке охоплює різні етапи від отримання містобудівних умов і обмежень до введення об'єкта в експлуатацію. Їх ефективність залежить від чіткості нормативно-правового регулювання, узгодженості повноважень між центральними та місцевими органами влади, а також від наявності єдиних стандартів надання адміністративних послуг. У цій системі важливо забезпечити поєднання контролю за дотриманням вимог законодавства з підтримкою ініціатив суб'єктів господарювання. Оптимальне функціонування дозвільної процедури сприяє створенню сприятливого інвестиційного клімату, розвитку інфраструктури та підвищенню довіри до органів влади.

Проблематика адміністративно-дозвільних процедур у сфері будівництва полягає у фрагментарності нормативного регулювання, дублюванні повноважень дозвільних органів і недостатній узгодженості законодавчих актів. Часті зміни у сфері містобудівного законодавства призводять до правової невизначеності та ускладнюють процес практичного застосування дозвільних норм. Існує також проблема бюрократичної надмірності, коли окремі процедури залишаються формальними та затягнутими у часі, що негативно впливає на реалізацію будівельних проєктів. Важливо є потреба у забезпеченні належного контролю без надмірного адміністративного тиску, а також у підвищенні якості надання адміністративних послуг. Недосконалість електронних сервісів і недостатня цифрова інтеграція між державними органами також стримують ефективність дозвільної системи.

Актуальність адміністративно-дозвільної процедури у сфері будівництва зумовлена потребою модернізації правового регулювання з урахуванням принципів цифрового врядування та євроінтеграційного курсу України. У сучасних умовах, коли будівництво є одним із пріоритетних напрямів відновлення держави, створення прозорості, доступної й ефективної дозвільної системи має стратегічне значення. Впровадження Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва стало важливим кроком у напрямі цифровізації управління, однак потребує подальшого вдосконалення нормативних і технічних механізмів. Поглиблене наукове осмислення сутності дозвільних процедур дозволить сформувати нову модель адміністративного регулювання, яка поєднуватиме правову визначеність, ефективний контроль і підтримку економічної ініціативи, сприяючи розвитку правової держави та утвердженню принципів належного публічного адміністрування.

Огляд останніх досліджень. Різним питанням адміністративно-правового регулювання будівництва в Україні

приділено значну увагу в сучасній науковій літературі. Серед учених, які зробили вагомий внесок у розроблення зазначеної тематики, слід відзначити Н. Атаманчук, Д. Бараненко, К. Бруссо, І. Бурла, О. Воронова, В. Галунька, Г. Гриценко, Є. Жукова, А. Запотоцький, О. Зіборєва, Ю. Кіцул, І. Комарницька, А. Крижановський, О. Кудрявцев, О. Лавренікова, Є. Неборський, О. Німко, Н. Олійник, О. Остапенко, О. Петришин, К. Пономаренко, Л. Радченко, Т. Рим, Н. Савенко, О. Самолюк, Б. Семенко, С. Сенік, О. Сергієнко, О. Соколовська, О. Сударенко, В. Сударенко, Ю. Тарасюк, Ю. Хатнюк, І. Хожило, З. Щепановський. Їхні наукові підходи стали підґрунтям для подальшого осмислення ролі та структури суб'єктів адміністративно-правового регулювання у сфері житлового будівництва.

Мета статті полягає в тому, щоб на основі законодавства та наукових доктрин проаналізувати адміністративно-дозвільні процедури у сфері будівництва в Україні.

Виклад основних положень. Згідно із тлумачним словником української мови поняття «процедура» означає офіційно встановлений або узвичаєний порядок здійснення, виконання чи оформлення певних дій, що передбачає послідовність операцій, спрямованих на досягнення визначеного результату. Воно виражає системність і впорядкованість дій, які мають бути виконані у визначеній послідовності відповідно до встановлених правил чи норм [1]. В контексті написання нашої роботи найбільш доречним є тлумачення «процедури» як нормативно закріпленого порядку діяльності органів публічної влади, посадових осіб або учасників правовідносин. Воно акцентує увагу на тому, що дотримання встановлених процедур є гарантією законності, забезпечення прав і свобод громадян, а також належного здійснення публічного адміністрування та процесуальних дій у межах компетенції відповідних суб'єктів.

У теорії права дозвіл розглядається як один із ключових способів правового регулювання поряд із зобов'язанням і заборонаю, що полягає у наданні особі можливості самостійно визначити варіант своєї поведінки в межах закріплених правових норм. Його сутність виражається у визнанні за суб'єктом певного юридичного права, реалізація якого залежить виключно від його волі та розсуду. На відміну від зобов'язань і заборон, дозвіл не нав'язує обов'язкової моделі поведінки, а лише окреслює межі допустимості дій. Такий підхід відображає диспозитивну природу правового регулювання, засновану на свободі вибору учасників правовідносин. Дозвіл забезпечує баланс між автономією волі особи та впорядкованістю суспільних відносин, створюючи умови для правомірної ініціативи. Його універсальність виявляється у можливості застосування в різних сферах суспільного життя, де важливо поєднати свободу та правовий порядок. Завдяки цьому дозвіл виступає гнучким інструментом правового впливу, що сприяє узгодженню приватних і публічних інтересів. Отже, він є необхідною складовою системи правових засобів, що забезпечує варіативність і стабільність у регулюванні суспільних відносин [2, с. 214–230].

У господарському праві дозвільні провадження у сфері підприємництва розглядаються як ключовий інструмент державного регулювання, спрямований на забезпечення рівноваги між інтересами держави, суспільства та суб'єктів господарювання. Вони встановлюють правові й організаційні засади надання документів дозвільного характеру, що надають право на здійснення окремих видів економічної діяльності. Суттєвим удосконаленням стало впровадження механізмів «єдиного офісу» та «єдиного вікна», які оптимізували та прискорили процедуру отримання дозволів. Додатковою гарантією для підприємців виступає принцип мовчазної згоди, що дозволяє розпочати діяльність у разі несвоєчасного реагування дозвільного органу. Завдяки цим інструментам дозвільні провадження поєднують державний контроль із сприянням розвитку

бізнесу, забезпечуючи спрощення адміністративних процедур і підвищення ефективності господарської діяльності [3, с. 45–63].

Отже, поняття «процедура» у правовому розумінні означає нормативно визначений порядок дій органів публічної влади, посадових осіб чи учасників правовідносин, дотримання якого гарантує законність і належну реалізацію управлінських процесів. Одним із ключових способів правового регулювання вважається дозвіл, що полягає у наданні суб'єкту можливості самостійно визначити свою поведінку в межах установлених правових норм. Він виражає диспозитивний характер права, поєднуючи свободу вибору особи з вимогами правопорядку та забезпечуючи баланс між приватними й публічними інтересами. У господарському праві дозвільні провадження виступають важливим інструментом державного регулювання підприємництва, який визначає порядок видачі документів дозвільного характеру для окремих видів діяльності. Запровадження принципів «єдиного вікна» та мовчазної згоди сприяло спрощенню процедур і підвищенню ефективності дозвільної системи.

На доктринальному рівні Ю. Хатнюк та Ю. Кіцул зосередили увагу на визначенні сутності дозвільного провадження як складової адміністративного процесу. Дослідники розглядають співвідношення понять «дозвільна система», «дозвільні відносини» та «дозвільне провадження», підкреслюючи, що саме встановлення меж дозвільної системи дає змогу чітко окреслити коло правовідносин, які підлягають правовому регулюванню. Вони зазначають, що існують як нормативне, так і загальноприйняте визначення дозвільної системи, що зумовлює різні наукові підходи до її правового розуміння. Автори аналізують позиції вчених, які тлумачать дозвільну систему у широкому та вузькому значеннях, виокремлюючи ознаки її публічно-правової природи. Окремо наголошується на публічно-сервісному характері дозвільних відносин, адже їхня мета полягає у забезпеченні реалізації та захисту прав громадян, що свідчить про поєднання в адміністративному праві управлінської та обслуговуючої функцій [4].

І. Ярошук аналізує трансформацію адміністративно-правового регулювання будівельної галузі у зв'язку з упровадженням Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва (ЄДЕССБ). Авторка зазначає, що цифровізація дозволила мінімізувати корупційні ризики та забезпечити відкритість і прозорість процедур у сфері будівництва. ЄДЕССБ охоплює повний життєвий цикл об'єкта від отримання містобудівних умов і обмежень до введення в експлуатацію. Система включає реєстр будівельної діяльності, електронний кабінет користувача, портал та аналітичні інструменти, що забезпечують контроль і зручність взаємодії. Громадяни та підприємці отримали можливість подавати документи онлайн, відстежувати етапи розгляду та перевіряти достовірність даних, що суттєво зменшило бюрократичні бар'єри та підвищило ефективність дозвільних процедур у будівництві [5].

Як зазначає Ю. Тарасюк, дозвільні процедури у сфері житлового будівництва України є одним із ключових інструментів адміністративно-правового забезпечення реалізації будівельних проектів. Їхнє значення полягає у встановленні чіткого порядку доступу приватних суб'єктів до будівельної діяльності при одночасному контролі за дотриманням законодавчих вимог. Дозволи виконують не обмежувальну, а гарантійну функцію, спрямовану на захист прав та інтересів усіх учасників від замовників до суспільства загалом. Вони охоплюють процедури ліцензування, професійну атестацію та перевірку кваліфікації виконавців робіт. Водночас авторка звертає увагу на проблеми правозастосування, зокрема на втрату дієвості окремих процедур через скасування базо-

вих нормативних актів, що призводить до правової невідповідності та зниження ефективності дозвільної системи у будівельній галузі [6].

О. Сергієнко розглядає дозвільну систему у сфері будівництва як сукупність об'єктів громадського контролю, що визначає межі діяльності органів публічної влади у сфері містобудування. Авторка зазначає, що система формується на основі нормативно-правових актів, які регламентують перелік документів дозвільного характеру та порядок їх отримання. Документ дозвільного характеру визначається нею як правовий акт, який надає суб'єкту господарювання право на здійснення конкретної діяльності у будівництві. Значна увага приділяється питанню прозорості процедур як важливій умові забезпечення ефективного громадського контролю. Підкреслюється, що дозвільна система має відповідати міжнародним стандартам, забезпечуючи баланс між державними та суспільними інтересами, а також наголошує на потребі вдосконалення правового регулювання з метою мінімізації корупційних ризиків [7].

Отже, на доктринальному рівні дозвільне провадження розглядається як складова адміністративного процесу, що забезпечує упорядкованість і законність у реалізації публічно-правових відносин. Воно пов'язане з функціонуванням дозвільної системи, межі якої визначають обсяг правовідносин, що підлягають регулюванню, та відображає публічно-сервісний характер взаємодії між державою і громадянами. Сучасний розвиток цієї сфери зумовлений цифровізацією, зокрема впровадженням електронних систем, які охоплюють усі етапи дозвільної діяльності від подання документів до контролю за виконанням рішень. Такий підхід сприяє зниженню корупційних ризиків, забезпечує прозорість процедур і зручність доступу до адміністративних послуг. У сфері будівництва дозвільні процедури відіграють ключову роль у забезпеченні законності, професійної відповідальності та захисту прав усіх учасників правовідносин. Водночас актуальною залишається проблема вдосконалення нормативної бази для усунення правових прогалин і підвищення ефективності реалізації дозвільної системи. У цілому дозвільне провадження розглядається як важливий інструмент публічного адміністрування, спрямований на узгодження державних, суспільних і приватних інтересів у правовому полі.

Дозвільні провадження у сфері містобудування відповідно до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» мають на меті впорядкування будівельних процесів шляхом застосування системи адміністративних актів. Вони охоплюють етапи видачі документів, що надають право на виконання підготовчих і будівельних робіт, а також прийняття завершених об'єктів в експлуатацію. Компетенція у сфері видачі таких актів належить виконавчим органам місцевих рад, структурним підрозділам державних адміністрацій і центральному органу виконавчої влади залежно від класу наслідків (СС1–СС3) та місця розташування об'єкта. Під час реалізації дозвільних процедур застосовуються положення Закону України «Про адміністративну процедуру», що гарантує дотримання прав замовників при видачі, відмові або анулюванні документів. Такі документи виступають правовим механізмом контролю за дотриманням будівельних норм і вимог містобудівної документації, а також забезпечують узгодження державних, громадських і приватних інтересів у будівельній діяльності [8].

Закон України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» регламентує правові та організаційні засади функціонування дозвільної системи, визначає повноваження дозвільних органів і адміністраторів, а також порядок їхньої взаємодії із суб'єктами господарювання. Норми Закону поширюються на всі сфери господарської діяльності, крім тих, що регулюються спеціальними

законами про ліцензування, експортний контроль, авіацію, телерадіомовлення, ветеринарію тощо. Основними принципами є захист прав і безпеки громадян, сприяння конкуренції, прозорість процедур, рівність суб'єктів господарювання та відповідальність посадових осіб. Видача документів дозвільного характеру здійснюється відповідно до порядку, визначеного Кабінетом Міністрів України або рішеннями органів місцевого самоврядування, з урахуванням положень Закону «Про адміністративну процедуру». Передбачено строк видачі документів до 10 робочих днів, можливість безоплатного оформлення та принцип мовчазної згоди, за яким суб'єкт господарювання може розпочати діяльність без отримання дозволу, якщо уповноважений орган не прийняв рішення у встановлений термін [9].

Закон України «Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності» № 3392-VI від 19 травня 2011 року встановлює вичерпний перелік дозвільних документів, необхідних для здійснення господарської діяльності. Він закріплює положення, що документ дозвільного характеру вживається у значенні, наведеному у Законі «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності». Закон забороняє вимагати від підприємців отримання будь-яких документів, не включених до цього Переліку, за винятком випадків, прямо передбачених законом або міжнародними договорами. Окремі документи передбачено у сферах експортного контролю, фінансових ринків, ядерної енергетики, державної таємниці й конкуренції. Зміни до Переліку можливі лише шляхом внесення змін до самого Закону, а Кабінет Міністрів України зобов'язаний забезпечити приведення підзаконних актів у відповідність до його положень [10].

Постанова Кабінету Міністрів України № 466 «Деякі питання виконання підготовчих і будівельних робіт» визначає порядок здійснення дозвільних процедур у сфері підготовчих і будівельних робіт залежно від класу наслідків (СС1–СС3). Право на виконання підготовчих робіт виникає після набуття права власності чи користування земельною ділянкою та подання відповідного повідомлення до органу архітектурно-будівельного контролю. Для об'єктів із незначними наслідками (СС1) достатньо подання повідомлення, а для об'єктів із середніми та значними наслідками (СС2, СС3) необхідно отримати дозвіл. Подання документів може здійснюватися в електронній формі через Портал Дія, електронний кабінет користувача або у паперовій формі через ЦНАП. Дані про дозвільні документи вносяться до Реєстру будівельної діяльності, що забезпечує прозорість і доступність інформації. У разі виявлення порушень або недостовірних відомостей орган контролю має право зупинити виконання робіт і звернутися до суду щодо припинення набутого права на будівництво [11].

Виходячи із законодавчого аналізу дозвільні провадження у сфері господарської та містобудівної діяльності спрямовані на впорядкування будівельних процесів і забезпечення законності через систему адміністративних актів. Вони регулюють порядок видачі документів, що надають право на виконання підготовчих і будівельних робіт, а також введення об'єктів в експлуатацію. Компетенція у цій сфері розподіляється між центральними, регіональними та місцевими органами влади залежно від класу наслідків і виду об'єкта. Законодавство визначає принципи прозорості, рівності суб'єктів, захисту прав громадян та відповідальності посадових осіб, передбачаючи строки видачі документів, можливість безоплатного оформлення й застосування принципу мовчазної згоди. Установлюється вичерпний перелік документів дозвільного характеру, що гарантує правову визначеність і виключає необґрунтовані вимоги до суб'єктів господарювання.

Процедури подання документів можуть здійснюватися як у паперовій, так і в електронній формі через спеціальні державні платформи, що забезпечує доступність і прозорість процесу. Контроль за достовірністю даних і дотриманням будівельних норм здійснюється органами архітектурно-будівельного контролю, які мають право зупинити роботи у разі порушень.

Висновки. Отже, адміністративно-дозвільна процедура у сфері будівництва виступає ключовим елементом механізму публічного адміністрування, який забезпечує впорядкування правовідносин між державою, суб'єктами господарювання та громадянами. Її зміст полягає у нормативно визначеному порядку дій органів влади щодо видачі, переоформлення чи анулювання документів дозвільного характеру. Вона спрямована на дотримання принципів законності, обґрунтованості, прозорості та рівності сторін. Дозвільна процедура створює умови для реалізації прав суб'єктів господарювання без надмірного адміністративного тиску, одночасно зберігаючи контроль держави за дотриманням вимог безпеки та містобудівного законодавства. Її впровадження сприяє гармонізації приватних і публічних інтересів, забезпечуючи баланс між економічною свободою та правопорядком.

Правова природа дозвільних процедур характеризується їхньою диспозитивністю, адже вони надають можливість суб'єктам самостійно обирати форму і спосіб реалізації господарської діяльності в межах установлених законом вимог. Система побудована на засадах відкритості, правової визначеності, доступності та недискримінації, що відповідає сучасним стандартам належного врядування. Важливою особливістю є те, що дозвіл не накладає обов'язку діяти певним чином, а створює правову можливість для здійснення діяльності, що відрізняє його від зобов'язальних і заборонних норм. Застосування таких процедур сприяє зниженню бюрократичних бар'єрів, поліпшенню інвестиційного клімату та формуванню довіри між державою й бізнесом. Завдяки цьому дозвільна система стає основою для стабільного розвитку економіки й забезпечення передбачуваності управлінських рішень.

Сучасна модель дозвільного регулювання у сфері будівництва має багаторівневий характер, оскільки компетенція щодо видачі дозвільних документів розподілена між центральними, регіональними та місцевими органами влади. Це забезпечує диференційований підхід до об'єктів із різним рівнем наслідків і ризиків. При цьому особливе значення мають процедури попереднього погодження, реєстрації повідомлень, надання дозволів і контролю за виконанням робіт. Важливо, що на всіх етапах реалізації адміністративно-дозвільного механізму діють норми адміністративної процедури, які гарантують захист прав учасників та визначають чіткий алгоритм прийняття рішень. Такий підхід підвищує рівень правової культури у сфері будівництва та сприяє формуванню прозорої системи контролю, орієнтованої на запобігання порушенням, а не на каральні заходи.

Отже, узагальнюючи викладене, адміністративно-дозвільна процедура у сфері будівництва постає як комплексна система, що поєднує юридичні, організаційні та технологічні елементи управління. Вона забезпечує ефективну реалізацію державної політики у сфері містобудування, сприяє зростанню інвестиційної привабливості та зміцненню принципів належного врядування. Її ефективність визначається не лише чіткістю правового регулювання, а й ступенем відкритості, цифрової інтегрованості та довіри з боку громадян. Впровадження сучасних адміністративних практик дозволяє зменшити надмірне регулювання, підвищити якість державних послуг і забезпечити стабільність правового середовища.

ЛІТЕРАТУРА

1. Процедура. Словник української мови. Slovnyk.ua. 2025. URL: <https://slovnyk.ua/index.php?sw=процедура>
2. Адміністративне право та адміністративний процес. Повний курс : підручник / В. Галуцько, П. Діхтєвський, А. Берлач та ін. ; за заг. ред. В. Галуцька, В. Фелика. Вид. 5-те. Одеса : Видавництво «Юридика», 2025. 700 с.
3. Смолин Г., Туркот О., Хомко Л. Господарське право України. Загальна частина: підручник / за заг. ред. Г. Смолина. Львів: ЛьвДУВС, 2017. 484 с.
4. Хатнюк, Ю. А. Поняття та особливості дозвільного провадження [Текст] / Ю. А. Хатнюк, Ю. С. Кіцул. *Науковий вісник Ужгородського Національного університету* : серія: Право / гол.ред. Ю.М. Бисага. Ужгород : Видавничий дім «Гельветика», 2018. Т. 2. Вип. 48. С. 20-23.
5. Ярошук І. Адміністративно-правове регулювання будівельної галузі через впровадження єдиної державної електронної системи. *Публічне право*. 2023. № 1 (49). С. 42–47. DOI: 10.32782/2306-9082/2023-49-5
6. Тарасюк Ю.В. Адміністративно-правове забезпечення житлового будівництва в Україні: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Приватний вищий навчальний заклад «Університет сучасних знань»; Сумський державний університет. Суми, 2021. 220 с.
7. Сергієнко О. В. Дозвільна система в будівництві як сукупність об'єктів громадянського контролю у сфері містобудівної діяльності. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія : Державне управління*. 2018. Т. 29(68), № 2. С. 41–45.
8. Про регулювання містобудівної діяльності : Закон України від 17 лютого 2011 № 3038-VI. *Верховна Рада України*. 2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3038-17>
9. Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності : Закон України від 06 вересня 2005 № 2806-IV. *Верховна Рада України*. 2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2806-15>
10. Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності : Закон України; Перелік від 19 травня 2011 № 3392-VI. *Верховна Рада України*. 2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3392-17>
11. Деякі питання виконання підготовчих і будівельних робіт : Постанова Кабінету Міністрів України; Порядок, Форма типового документа, Повідомлення, Декларація, Дозвіл, Заява, Перелік від 13 квітня 2011 № 466. *Верховна Рада України*. 2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/466-2011-%D0%BF>